Nr. 29. Kraków, Środa 19 września 1923. Rok I.

KURJER WIECZORNY

poświęcony sprawom ekonomicznym, giełdowym i politycznym
wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja: ulica Reformacka Nr. 7 Telefon Nr. 2014	Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 44.000 Mkp, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 50.000 Mkp. Cena numeru 3000 Mkp.	Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 750 Mkp. Nadesłane 2.250 Mkp. Po kronice 3.000 Mkp. Na pierwszej stronie 3.750 Mkp. Załączniki wedle umowy.	Administracja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310

Sprawa Jaworzyny przed Ligą Narodów

Genewa, 19 września. Sprawa Jaworzyny, która znajdowała się na porządku dziennym wtorkowego posiedzenia Rady Ligi Narodów odroczona została do następnego posiedzenia. Referentem tej sprawy wyznaczony został delegat hiszpański Quinones de Leon.

Rezultat konferencji polsko-austrjackich w Warszawie

Projekt umowy arbitrażowej — Konwencja konsularna — Układ handlowy

Warszawa, 19 września. Wczoraj odbyła się w gmachu prezydjum Rady Ministrów pod przewodnictwem ministra spraw zagranicznych, Seydy, konferencja polsko-austrjacka, o której wyniku Ministerstwo spraw zagranicznych podaje następujący komunikat: Z okazji pobytu kanclerza austrjackiego ks. Dra Seipla i ministra spraw zagranicznych Dra Grünbergera w Warszawie, został parafowany projekt umowy arbitrażowej między Polską a Austrją. Umowa powyższa przewiduje załatwianie w przyszłości sporów, mogących ewentualnie wyniknąć między Polską a Austrją, bliżej określonych we wspomnianej umowie w drodze przekazania ich sądowi arbitrażowemu. — Oprócz tego podpisany został protokół dotyczący zawarcia w najbliższej przyszłości konwencji konsularnej i podjęcia rokowań w sprawie wiz i taks paszportowych oraz w sprawie zwrotu kosztów leczenia obywateli polskich w szpitalach austrjackich. Omówiono też szereg spraw z zakresu aprowizacji Austrji szczególnie sprawy węglowe. Przy omawianiu spraw ekonomiczno-handlowych, obie strony przyszły zgodnie do przekonania, że należałoby w odpowiedniej chwili uzupełnić obecnie istniejący traktat handlowy.

Projekt wprowadzenia 3 walut w Niemczech

Waluta stała — Marka papierowa — Marka złota

Berlin, 19 września. Projekt walutowy rządu ogłoszony wczoraj, przewiduje uniezależnienie Banku Rzeszy od finansów państwa. Pieniędzy papierowych bez pokrycia nadal wydawać się nie będzie. Będą istniały trzy rodzaje pieniędzy: 1) **waluta stała**, oparta na majątku Niemiec, jako waluta zasadnicza, 2) **marka papierowa** jako pieniądz obiegowy, który będzie można zamienić po pewnym kursie na walutę stałą, 3) **marka złota**, wypuszczona przez Bank Rzeszy zamieniony na samodzielny prywatny Bank emisyjny. Marka złota będzie wydawana tylko wzamian za weksle pokrytę przez złoto i waluty obce. Prasa podkreśla, że projekt ten jest bardzo skomplikowany. — Trzy rodzaje pieniędzy proponowane są w tym celu, aby po przez walutę stałą, jako tako zwaloryzowaną przejść łatwiej do waluty złotej.

—ooo—

Położenie Niemiec bez wyjścia

Londyn, 19 września. „Palmal Gazette" rozpoczęła wczoraj publikację listów swego korespondenta wysłanego do Niemiec. Korespondent, opisując tamtejsze położenie, dochodzi do wniosku, że jest ono bez wyjścia i niema widoków po temu, aby sytuacja zmieniła się na lepsze.

Z Zagłębia Ruhry

Duesseldorf, 19 września. Sabotujący robotnicy przecięli 23 przewody telefoniczne i telegraficzne na linji Koblencja-Treves. W Treves władze międzysojusznicze skonfiskowały 600 miljardów marek, przeznaczonych na wypłaty dla strejkujących.

Paryż, 19 września. Z Koblencji donoszą, że uszkodzone linje telegraficzne i telefoniczne naprawiono. Personel niemiecki podjął pracę.

Buer, Zagłębie Ruhry, 19 września. Robotnicy niemieckich kopalń skarbowych z dniem wczorajszym powrócili do pracy.

Kolonia, 19 września. Związek właścicieli kawiarń w Kolonji postanowił zamknąć wszystkie kawiarnie z dniem 1 października, ponieważ podwyższenie podatku od przedmiotów zbytku uniemożliwia, ich zdaniem, osiągnięcie jakiegokolwiek zysku.

Spotkanie dwóch premjerów

Kraków, 19 września.

(=) Premier angielski, Baldwin, przybył wczoraj wieczorem do Paryża. W ciągu dnia dzisiejszego Baldwin odbędzie konferencję z Poincarem. Konferencji obu premjerów przypisuje się we francuskich i angielskich kołach politycznych doniosłe znaczenie. Aczkolwiek spotkanie premjerów ma charakter czysto prywatny, nie ulega wątpliwości, że poruszone zostaną na niej najdonioślejsze kwestje polityki międzynarodowej, a przedewszystkiem kwestja reparacji i długów międzysojuszniczych. W paryskich kołach politycznych słychać, że gabinet angielski nie powziął żadnych decyzyj przed końcem września. Zresztą w Londynie oczekują, że niemiecki bierny opór w Zagłębiu Ruhry do października siłą faktu runie, dzięki czemu różnice, dzielące Anglię i Francję automatycznie zostaną usunięte.

Baldwin w Paryżu

Paryż, 18 września. Havas. Premjer angielski Baldwin przybył tutaj dzisiaj z Aix les Bains. — Prawdopodobnie dnia 19 Baldwin odbędzie konferencję z Poincarem.

Berlin, 19 września. „Vossische Ztg." dowiaduje się, że w Paryżu bawi również belgijski prezydent ministrów Theunis. Z Londynu przybył dla poinformowania Baldwina, jeden z wyższych urzędników Foreign Office. Z tego faktu wnioskuje dziennik, że konferencja Poincarego z Baldwinem będzie miała o wiele większe znaczenie, niż zrazu przypuszczano.

Polska za rozbrojeniem

Genewa, 19 września. W związku z paktem wzajemnej pomocy Komisja dla spraw rozbrojenia rozpatrywała sprawę traktatów regionowych. W toku obszernej niezakończonej jeszcze dyskusji delegat polski Czetwertyński bronił traktatów regionowych i zauważył, że metody gwarancji powinny się zmieniać stosownie do miejsca możliwego konfliktu. Niektóre kraje żyją w pokoju od wielu pokoleń, inne natomiast znajdują się pod stałą groźbą wojny. Tym ostatnim — oświadczył Czetwertyński — potrzebne są traktaty regionowe. Dyspozycje traktatu, dotyczące gwarancji nie są dostatecznie określone, aby pozwalały przeprowadzić rozbrojenie, gdy tymczasem traktaty regionowe pozwoliły już w Polsce na częściowe posunięcie sprawy rozbrojenia.

ZMIANA NA STANOWISKU NIEMIECKICH AMBASADORÓW W PARYŻU I BRUKSELI.

Berlin, 19 września. Nacjonalistyczna „Tageszeitung" donosi, że w zasadzie rząd Rzeszy postanowił nominację nowego ambasadora w Paryżu i nowego ambasadora w Brukseli. Nominacja miałaby nastąpić dopiero wtedy, gdy przedstawiciele ci będą mieli możność rokowań z Francją, względnie z Belgją, co na razie jest jeszcze przedwczesne.

Giełdy zagraniczne

Z powodu przerwania komunikacji telefonicznej z Wiedniem — zamknięcia giełdy zuryskiej ani notowań wiedeńskich — nie otrzymaliśmy.

GIEŁDY PIENIĘŻNE.

Zagrzeb, 18 września. Warszawa 0.035.

Berlin, 18 września. Marka polska 50.000.

Nowy Jork, 18 września. Giełda pieniężna. Kurs dzienny 4 i trzy czwarte prc., przekaz na Londyn 453.75, przekaz na Londyn na 60 dni 450.75, przekaz na Paryż 577. Przekaz na Amsterdam 39.27, przekaz na Kopenhagę 17.63, przekaz na Pragę 300, przekaz na Berlin 0.00000045 w płaceniu — 0.000.00047 w żądaniu.

Praga, 18 września. Dewizy. Amsterdam 13.41, Berlin —, Chrysianja 548, Kopenhaga 616. Sztokholm 904. Zurych 602. Londyn 154 i jedna czwarta. Nowy Jork 33.95, Wiedeń 475, marki niemieckie —, marki polskie 1.20, Paryż 198.50.

Londyn, 18 września. Weksle. Belgja 4.40, Szwajcarja 25.72 i pół, Holandja 11.84 i pół, Hiszpanja 33.63 Włochy 103.50, Nimcy —, Wiedń 322 500, Bukareszt 985.

Giełdy towarowe

Nowy Jork, 18 września. Targ bawełny. Dowóz do portów Atlantyku i Golfu 51000, dowoz wewnątrz kraju 46000, wywóz na kontynent 1000, targ miejscowy middling 29.75.

Targ terminowy: wrzesień 2900, październik 2900, listopad 2877, grudzień 2861, styczeń 28,65, marzec 27.8, maj 27.25.

Nowy Orlean, 18 września. Targ bawełny. Targ miejscowy middling 28.75.

Targ terminowy: październik 28.20, grudzien 28.07, styczeń 27.82, marzec 27.64, maj 27.43.

Brema, 18 września. Targ bawełny. Fully middling good colour and stople loko za 1 kg notowano przy zamknięciu targu 112.630.875.

Londyn, 18 września. Giełda metalowa. miedź za gotówkę 62 i jedna czwarta, miedź za 3 miesiące 62 i siedm ósmych, miedź elektrolitowa 67 i trzy czwarte do 68 i jedna czwarta, miedz best select 65 i jedna czwarta do 66 i jedna czwarta, miedź strongheots 96, cyna za gotówkę 197 i siedm ósmych, cyna za 3 miesiące 196 i siedm ósmych, ołów przy okazaniu 25 i trzy ósme, ołów późniejszy 25, cynk przy okazaniu 32 i trzy czwarte, ołów późniejszy 32 i trzy ósme, aluminjum krajowe 115, alminjum zagraniczne 120, antymon 34 i pół do 35, blacha biała 23 i pół, rtęć 8 i siedm ósmych, nikiel 135, nikiel na dostawę 135, wolfram 12 itrzyczwar te, platyna 500 srebro 31 i trzy ósme, złoto 90/10.

Chicago, 18 września. Giełda zbożowa. pszenica na wrzesień 99 i pięć ósmych, pszenica na grudzień 102 i pół, kukurudza na wrzesień 83, kukurudza na grudzień 67, owies na wrzesień 38 i trzy czwarte, owies na grudzień 39 i trzy ósme, żyto na wrzesień 65 i pięć ósmych, żyto na grudzień 67 i trzy czwarte.

Chicago, 18 września. Smalec na wrzesień 11.95, smalec na październik 11.90, słonina cena najniższa 875, słonina cena najwyższa 900, boczki wędzone na wrzesień 915, dowóz świń do Chicago 270.000, dowóz świń na zachód 82,000, świnie lekkie cena najniższa 890, cena najwyższa 910, świnie ciężkie cena najniższa 840, świnie ciężkie cena najwyższa 885.

Giełdy krajowe

Lwów, 18 września. Giełda. Akcje. Bank akc. hipoteczny 180—205, Powsz. kredytowy 18—27, Przemysłowy 75—85, Browary lwowskie 1815—1860, Chodorów 830—900, Cegielski 130—150, Ćmielów 245—255, Gafota 33—35, Ojkos 660—680, Parowozy 105—110, Pezet 50—58, Nafta 99—100, Rakszawa 520—600, Siersza Górnicza 1100—1210, Zieleniewski 1875—1925. (cyfry w tysiącach w transakcji).

Lwów, 18 września. Giełda zbożowa. Żyto 485.000—495.000, jęczmień browarniany 380.000—400.000, fasola biała 940.000—950.000, hreczka 475—500 tysięcy. Ruch na giełdzie słaby, ogólny obrót około 50 tonn. Na żyto popyt słaby. Większe obroty w fasoli białej, sporadyczne transakcje w jęczmieniu browarnianym. W zbożu twardem podaż obfita. Tendencja nieco zniżkowa. Usposobienie słabe.

NADESŁANE

Co było dzisiaj na giełdzie krakowskiej?

Kraków, 19 września

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	18/IX.	AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	18/IX.
P. T. H. I—V em.	77—79	77—74	Pezet		
„Impex“	1.25—1,35	1,2—1,25	Strug	220—240	230—225
„Pharma“ (B. Jawornicki)	120—130	140—115	Syndykat Kosz., Kraków	225	230—220
Bracia Rolnieccy I em.	32—35	37	**Tłuszcze Trzebinia**	**750**	**750**
„Polski Glob“		7,5	„Krakus“ I—VI em.	171—175	170—165
C. Hartwig. Poznań			Porcelana Ćmielów		245 235
Żegluga Polska	25—26	25—26	**Fabr. cukru w Gosdrow**	**910—825**	**975—930 ex**
Zieleniewski I—IV em.	**1825—1800**	**1925—1850**	Elektr. Siersza I—IV em.	70—72	73—79
Warsz. Parowozy I—III em.	110—105	110—105	Zakłady przem. „Ryngraf“		
H. Cegielski, Poznań I—IX	**128—135**	**137—133**	S. W. Niemojowski	180	170—165
„Potęga“ Tow. huty żel.			Fabr. kapel. w Myślenicach	60	70
„Lemiesz“			Bank Przemysłowy I-VIII	78—76,5	78—79
„Trzebinia“ I—VI em.	140—150	160—140	Bank Hipoteczny		
„Pocisk“			Bank Małopolski	130—140	140—135
Automotor		65—55	Ziemski Bank Kredyt.		
Portland Cem. Szczakowa			Powszechny Bank Kredyt.	22	20—22
Górka	**2500—2600**	**2550—2500**	Akc. Bank Związkowy I-IX		
Siersza	**1175—1200**	**1250 1200**	Bank Komercjalny I—IV		
Tepege I—IV em.	**740—800**	**750—700**	Bank Kred. w Warszawie		
Polska Nafta	110—104	110—100	Bank Związ. Spółek Zarob.		
Oikos	720				
„Pokucie“ Naft. S. A. I em.	140—145	140—145			

Kraków, 19 września. — Dzisiejsze zebranie giełdowe przyniosło pewną lekką poprawę tendencji, która ujawniła się w polepszeniu kursów „faworytów“ giełdy krakowskiej, przedewszystkiem Zieleniewskiego i Tepege (+ 60,000). — Z lepszych papierów lekką zwyżkę wykazały P. T. H. i Cegielski. Reszta papierów utrzymała się na wczorajszym poziomie. Na ogół przeważa opinja, że papiery wkrótce „ruszą“ aby dostosować się do parytetu walutowego.

Na pogiełdzie również lekka poprawa.

Notowano: Jaworzno 4025—4100, Gazy 5600. Towar. Chybi 17500—18000, Silesia 490—495, Gloria 80 towar. Lokomotywy 170 towar.

Na rynku pieniężnym trwa zwyżka powolna, ale systematyczna.

Oficjalnych notowań nie było. Transakcje zawierano następujące:

Waluty: Dolary 327.000 — Czeki: Nowy Jork 326.000—325.000, Londyn 1,465.00—1,470.000, — Szwajcarja 57.200—57.000, Włochy 14.300, Wiedeń 4.55, Praga 9550—9650.

Warszawska giełda pieniężna

Warszawa, 19 września. **(Waluty). Nowy Jork 289.000—280.000. (Czeki) Belgia 13950—13550, Berlin 0,0017, Holandja 110.500, Londyn 1,312.600 do 1,272.000, Paryż 16700—1620, Praga 8420— Szwajcarja 49.450, Wiedeń 397, Włochy 12300, N. Jork 289—280.000, Kopenhaga. 50.000.**

TELEGRAMY

Oryginalny zamach polityczny w Berlinie

Berlin, 19 września. — Jak donosi „Lokalanzeiger“, wczoraj wieczorem student rosyjski Daleszef, dokonał zamachu rewolwerowego na córkę znanego przywódcy niemieckich komunistów Rappaporta. Córka Rappaporta, ugodzona kilku strzałami, walczy ze śmiercią. Sprawcę zamachu uwięziono. Oświadczył on, że miał zamiar zastrzelić Rappaporta, nie mogąc jednakże go nigdzie odszukać, postanowił zgładzić jego córkę ze świata.

Wypadki w Hiszpanji

Paryż, 19 września. Według doniesienia z San Sebastjano, generał Primo Rivera oświadczył, że parlament, który będzie zwołany, da Hiszpanji nową konstytucję. Celem zabezpieczenia porządku i wykonania rozporządzeń nowego rządu zmobilizowana zostanie specjalna obrona krajowa, składająca się z 450 tysięcy żołnierzy.

Nowe trzęsienie ziemi

Rzym, 19 września. Ze Syrakuz oraz wyspy Malty donoszą, iż we wtorek zrana dało się tam odczuć trzęsienie podziemne. Kilka domów zostało uszkodzonych.

Dyktator żywnościowy w Bawarji

Wiedeń, 19 września. „Neue Freie Presse“ donosi z Monachjum: W kołach rządu bawarskiego rozważaną jest myśl zamianowania dyktatora żywnościowego dla Bawarji, który będzie upoważniony do wydawania we własnym zakresie wszelkich zarządzeń, mających na celu regulowanie stosunków żywnościowych w Bawarji.

Powstanie w Transjordanji

Londyn, 19 września. Reuter donosi z Jerozolimy, że powstańcy otoczyli w niedzielę miasto Amman i przerwali połączenia telefoniczne i telegraficzne. Po zaciętej walce zostali powstańcy odparci, przyczem pozostawili 82 zabitych. Powstańcy cofnęli się w kierunku południowym. Dalsze wiadomości z Jerozolimy opiewają, że wojska Adbulaha stłumiły powstanie w Transjordanji.

Co słychać nowego?

Taniec miłości i śmierci

Tragedja miłosna 23-letniego dziewczęcia

Dzisiaj nad ranem targnęła się na swe życie 23-letnia Anna Dobosz, córka masarki przy ul. Krakowskiej l. 56, zażywając znacznej ilości kwasu karbolowego. Do wijącej się w bolach desperatki zawezwano Pogotowie Ratunkowe. Mimo spiesznych zabiegów lekarskich nie zdołano desperatki wyrwać z objęć śmierci. Doboszówna skonała na stacji Pogotowia Ratunkowego.

Rozpaczliwy czyn Doboszówncj wywołał w dzielnicy Kaźmierz silne wrażenie, ponieważ powszechnie było wiadomem, że przyczyną samobójstwa była zawiedziona miłość, jaką Doboszówna żywiła dla pewnego młodego kupca.

Napad bandycki na Woli Justowskiej

Na posterunek P. P. w Woli Justowskiej doniosła Stanisława Guszawa, zam. w Piekarach, że gdy przechodziła przez las na Woli Justowskiej zastąpił jej drogę nieznany mężczyzna, który zatkawszy jej ręką twarz wyrwał z kieszeni sukni kwotę 200.000 mkp., poczem zbiegł w las. Dochodzenia policyjne w toku.

Zwłoki noworodka w dole kloacznym

Dnia 18 bm. podczas czyszczenia dołu kloacznego w realności przy ul. Starowiślnej l. 20 wydobyto zwłoki noworodka, które znajdowały się już w stanie częściowego rozkładu. Zwłoki te na polecenie lekarza obwodowego Dra Weinsberga zawieziono do Zakładu medycyny sądowej. Za matką zaś zarządzono poszukiwania.

Proroctwa madame de Thebes

Kapitulacja Niemiec — Przewrót w Anglji? — Zmiana formy rządu w jednem z państw na wschodzie?

Kraków, 19 września.

Z Paryża donoszą: W „Liberte" pojawiły się niedawno nowe proroctwa słynnej paryskiej wróżbiarki Madame de Thebes. Posłuchajmy zatem, co nas w najbliższej przyszłości czeka. Otóż według tajemniczych zapowiedzi Madame de Thebes jeszcze przed końcem listopada br. zajdą następujące wydarzenia: Wielka katastrofa na morzu, która pociągnie za sobą poważne dyplomatyczne komplikacje, ujawnienie olbrzymiego skandalu politycznego w Paryżu, kapitulacja Niemiec z powodu energicznego stanowiska Poincarego, poważne polityczne wydarzenia w Anglji, **zmiana rządu i ustroju w jednem z państw na wschodzie** i wreszcie nagły zgon osobistości, która w wojnie światowej odegrała wybitną rolę.

Jak widać, litanja wcale obiecująca. Zobaczymy... Si non e vero, e bene trovato...

Z bagna moskiewskiego

Córka profesora gimnazjalnego uprawia nierząd

Z Rygi donoszą: Pewien przemysłowiec amerykański, powracający z moskiewskiej wystawy, w rozmowie o moskiewskich wrażeniach oświadczył: — Na pierwszy rzut oka Moskwa robi wprost imponujące wrażenie: wszędzie ład i porządek. Wystawy sklepów moskiewskich szczególniej gastronomicznych, sprawiają wrażenie, że Rosja sowiecka jest krajem wprost obfitującym w najrozmaitsze artykuły żywnościowe do astrachańskiego kawioru włącznie. Ale udało mi się poznać i odwrotną stronę medalu. Poznałem rodzinę b. profesora gimnazjalnego, który wieczorami wychodzi na ulicę w celu zbierania jałmużny, zaś jego 19-letnia córka, mieszkając przy rodzicach, trudni się, nie kryjąc tego, nierządem. Widziałem palarnie opium i kokainiarnie, gdzie ludzie szukają zapomnienia „o obecnej rzeczywistości". Wreszcie, przekonałem się, że w Moskwie Bogiem jest pieniądz, za który ludzie sprzedają i swoje ciało, i swoją duszę.

KRONIKA

ZAOPATRZENIE W WĘGIEL PRACOWNIKÓW PAŃSTWOWYCH. Wczoraj odbyła się konferencja w sprawie zaopatrzenia w węgiel pracowników państwowych. W konferencji wzięli udział komisarz Bajda, dyrektor departamentu Ministerstwa skarbu, Dzierżanowski, delegat ministerstwa poczt, Lisiecki, delegat związku pocztowców i przedstawiciele kooperatyw „Społem" z Warszawy, Krakowa, Poznania i Lwowa. Dzierżanowski oświadczył, że rząd chce przyjść z pomocą urzędnikom w sprawie zakupu węgla, ale skarb państwa nie może udzielić zaliczek na pełny zakup. Dla żonatych porcja węgla ma wynieść jedną tonę, dla samotnych i to nie dla wszystkich pół tony. Węgiel będzie można nabywać w kooperatywach, należących do „Społem" albo w składach prywatnych.

O POMNIK WARNEŃCZYKA W WARSZAWIE. Towarzystwo polsko-bułgarskie w Warszawie zainicjowało wzniesienie pomnika Władysławowi Warneńczykowi w Warszawie i na ten cel otworzyło listę składek, na którą uczestnicy wycieczki bułgarskiej podczas pobytu w Warszawie złożyli po 50 dolarów.

AWANS POSŁA WŁOSKIEGO W WARSZAWIE. Komandor Francesco Tommasini, minister pełnomocny drugiej klasy, obecnie w poselstwie włoskiem w Warszawie, został awansowany na ministra pełnomocnego pierwszej klasy. Tą promocją ministra Tommasiniego na najwyższe w hierarchji dyplomatycznej stanowisko rząd włoski pragnął zaznaczyć, że ocenia zasługi, położone przez niego, szczególnie w zakresie obecnej jego misji w Polsce.

WYCIECZKA SEJMOWEJ KOMISJI ODBUDOWY na objazd wschodniej części województwa białostockiego, a więc Białegostoku, Grodna, Bielska, Hajnówki, Puszczy białowieskiej, wyrusza z Warszawy do Białegostoku w dniu 27 bm. z dworca głównego.

O WCZEŚNIEJSZE ZWOŁANIE SEJMU. Przedstawiciele klubów sejmowych Thugutt, Barlicki i Dąbski wystosowali do Pana marszałka sejmu pismo wspólne, w którem zwracają się z propozycją o przyspieszenie zwołania sejmu.

CZESKO-SŁOWACKIE MINISTERSTWO SZKOLNICTWA i oświaty narodowej, oraz dziekanat czeskiego fakultetu filozoficznego Uniwersytetu Karola w Pradze, zaprosił profesora filozofji na uniwersytecie poznańskim, pana Kozłowskiego, do wygłoszenia odczytów w ciągu semestru zimowego w roku szkolnym 23—24 w powyższym uniwersytecie. Prof. Kozłowski zaproszenie to przyjął i wygłosi odczyty z dziedziny filozofji polskiej, oraz współczesnej filozofji francuskiej, angielskiej i amerykańskiej.

EMANUEL FEUERMAN, jeden z najświetniejszych czelistów, wystąpi tylko jeden raz w Krakowie, a to w sobotę 22 bm. i wykona bogaty program w większej części dotychczas w Krakowie jeszcze niesłyszany.

KONCERT IGNACEGO FRIEDMANA, naszego ulubionego pianisty, odbędzie się we czwartek 27 bm.

„NIEPRZYJACIÓŁKA" D. NICODEMI'EGO W „BAGATELI". Dzisiejsza premjera w „Bagateli" zaleczna publiczność z nową sztuką D. Nicodemi'ego p. t. „Nieprzyjaciółka" Dario Nicodemi nie jest nowicjuszem na polskiej scenie, przed kilku laty sztuka jego „Czaple pióro", a w ostatnim sezonie „Świt, dzień i noc" zdobyły sobie duże powodzenie wśród publiczności teatralnej „Nieprzyjaciółka" otrzymała pierwszorzędną obsadę, którą stanowią pp. Kozłowska, Sznage-Andruszewska, Hańska, Horecka, Brzeska, Kwiatkowski, Nowakowski (reżyser) Noskowski, Wysocki, Zbucki, Dekoracje projektował art. malarz p. Tadeusz Cybulski.

ARESZTOWANIA. Marja Urbanówna, lat 19, służąca, została przytrzymaną, bowiem w służbie u dra Józefa Bernackiego, zam. przy ul. Długiej 1. 50, skradła garderobę wartości 30 miljonów mkp., z którą usiłowała zbiedz. Dr Bernacki spostrzegł jednak kradzież i Urbanównę przytrzymał, od której skradzioną garderobę odebrał.

Józef Robak, lat 19, oraz Sawicki Stefan, lat 21, zostali doprowadzeni do tut. Policji, albowiem wieczorem poczęli się bić wspólnie na ul. Karmelickiej, przez co wywołali wielkie zbiegowisko.

KRADZIEŻE. Michałowi Kicakowi skradziono na tut. dworcu osobowym kosz z garderobą i bielizną wartości 4 miljonów mkp.

Antoniemu Matołkowi skradziono w czasie odpustu w Mogile w dniu 16 b. m. zegarek srebrny kryty o dwóch kopertach ze srebrnym łańcuszkiem, wartości 2.500.000 mkp.

Kalendarzyk giełdowy

NOWE EMISJE.

Spółka akcyjna „Chłodnictwo polskie" wydaje po dwie nowe akcje na jedną dawną, po cenie 2.000 mkp. za sztukę, do dnia 10 października.

Bank Kredytowy w Warszawie wydaje na każdą akcję poprzednich 10ciu emisyj — 2 nowe akcje 11-tej emisji po mkp. 27.000 za sztukę, do dnia 26 b. m.

Fabryka odzieży „Vestis" wydaje po 7 sztuk nowych akcyj na jedną poprzednią, po mkp. 750 do dnia 17 października.

„Bracia Jabłkowscy" spółka akcyjna przystępuje do wymiany świadectw tymczasowych na akcje 9-ej emisji codziennie od g. 9 do 12.

Wiadomości gospodarcze

Dla powiększenia napływu dolarów

Zapowiedź ministra skarbu Kucharskiego, iż przekazy dolarowe z Ameryki będą wypłacane w Polsce w dolarach, powitać trzeba z uznaniem. Oby to jak najrychlej nastąpiło, a liczba i suma przekazów z Ameryki powiększy się z pewnością bardzo znacznie. A przytem zniknie jedna z głównych przyczyn rozgoryczenia, jakie ogarnęło naszą emigrację w Ameryce, która na dewaluacji marki poniosła w ciągu ubiegłych czterech lat nieobliczalne straty, o czem rząd nasz wie doskonale.

Mnóstwo transakcyj majątkowych pomiędzy rodzinami pozostaje w zawieszeniu tylko z powodu stosunków walutowych, bo ludność nie chce się na to narażać, że za dolary otrzyma markę po kursie przypadkowym.

Z tej samej przyczyny napływ dolarów na pomoc rodzinom w Polsce znacznie się zmniejszył, gdyż pomoc ta okazuje się zawodną wobec dewaluacji zwłaszcza, gdy się zważy, że od przekazania dolarów w Ameryce do wypłaty w Polsce upływa zwykle ponad dwa miesiące czasu, a bardzo często i pół roku. Przesyłki dolarów w listach stały się tak niepewne, wobec częstych nadużyć i kradzieży, że z tego sposobu przesyłki ludność coraz mniej korzysta.

Oczywiście, że nie wszystkim bankom specjalnie to prawo dewizowe może być udzielone. Rzeczą ministra skarbu jest pozwolić na wypłatę przekazów w dolarach tym instytucjom, które dają gwarancję i rządowi i ludności, że nie popełnią nadużyć. Takie ograniczenie ludność zrozumie i uzna.

—o—

KSIĘGI OBROTU. Izba Skarbowa przypomina, że każde przedsiębiorstwo handlowe pierwszych dwóch kategoryj, oraz przemysłowe pierwszych pięciu kategoryj, które nie prowadzi przepisanych kodeksem handlowym ksiąg handlowych, obowiązane jest dla celów wymiaru państwowego podatku przemysłowego prowadzić księgi obrotu, a to począwszy od 1 września 1923, pod grzywną 100.000 mkp. do 3,000.000 mkp. Księga obrotu musi być przed użyciem oparafowaną w Krakowie przez Magistrat w innych miejscowościach przez magistrat albo przez Urząd gminny lub Starostwo, i musi odpowiadać ściśle wzorem ustalonym przez Ministerstwo Skarbu (Dz. U. R. P. Nr 78/23 poz. 616) osobno. 1) dla handlu hurtowego, 2) detalicznego, 3) na roboty (antreprzy), 4) dla hurtowej sprzedaży towarów, 5) dla przedsiębiorstwa przemysłowego, 6. dla przedsiębiorstwa przemysłowego, wytwarzającego wyroby z cudzych materjałów. Księgi obrotu powinny być prowadzone w języku polskim, starannie, bez poprawek, przekreśleń i poskrobań. Przy księgach obrotu powinny być przechowywane dowody (rachunki, faktury i t. p.) Prowadzenie ksiąg obrotu będą stale organa skarbowe kontrolować.

OBROTY AKCJAMI W P. K. O. Uczestnicy obrotu czekowego i oszczędnościowego P. K. O. — mogą za pośrednictwem tej instytucji dokonywać operacyj giełdowych, przyczem P. K. O. w przeciwieństwie do niektórych banków, zaupienie akcje przyjmuje do depozytu i nadzoru. Zlecenia giełdowe dzienne przyjmowane są w P. K. O. w Warszawie do godz. 9 i pół rano. To też obrót papierami wartościowymi, a przedewszystkiem akcjami jest znaczny. Z usług w P. K. O. w tej mierze korzystają szerokie sfery drobnych kapitalistów, pragnących zaoszczędzony kapitał uchronić przed dewaluacją.

STOSUNKI PRZEMYSŁOWE W ŁODZI. Wobec komplikowania się sytuacji w przemyśle włókienniczym w Łodzi, minister pracy i op. społ. p. Smólski, projektuje zwołanie specjalnej konferencji czynników rządowych i przedstawicieli przemysłu łódzkiego celem omówienia sposobów zapobieżenia rozrostowi bezrobocia i redukcji pracy. Ta konferencja będzie wynikiem akcji, jaką u rządu podjęła niedawno delegacja związków robotniczych łódzkich, która na audjencjach u premjera i ministrów pracy i przemysłu przedstawiała grozę sytuacji łódzkiej.

WŁOSI REFLEKTUJĄ NA POLSKIE KOPALNIE GÓRNOŚLĄSKIE. Od dłuższego czasu przemysłowcy włoscy wobec okupacji zagłębia Ruhry starali się o pozyskanie większych partyj węgla górnośląskiego z Polski dla potrzeb swojego przemysłu. W praktyce okazało się, że trudności, czynione przez czeskie władze celne utrudniają w znacznej mierze prawidłową dostawę węgla polskiego do Włoch. Wskutek tego we Włoszech utworzyło się specjalne konsorcjum dla zakupu terenów węglowych na polskim Górnym Śląsku. Konsorcjum to cieszy się poparciem rządu włoskiego. Min. Przem. i Handlu otrzymało ze strony tego konsorcjum ofertę w sprawie zakupu takich terenów. Jak się dowiadujemy, ze strony polskiej mają wejść do tego konsorcjum przedstawiciele rządu polskiego i w ten sposób utworzyłoby się konsorcjum polsko-włoskie dla eksploatacji własnych terenów węglowych na G. Śląsku.

PODATEK MAJĄTKOWY. W myśl uchwalonej już przez obie izby prawodawcze ustawy o podatku majątkowym, przedmiotem tegoż podatku jest wszelki majątek nieruchomy i ruchomy po potrąceniu długów i ciężarów, które ten majątek zmniejszają, według stanu z dnia 1 lipca 1923 r.

Co do przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, prowadzących prawidłowe księgi handlowe, ustawa postanawia, że wartość przeciętną majątku takich przedsiębiorstw obliczać należy na podstawie ksiąg handlowych bez potrącania wartości kapitału zakładowego (akcyjnego i zapasowego (rezerwowego, przyczem:

1) bilansowa wartość majątku w nieruchomościach, maszynach, urządzeniach technicznych, narzędziach i innych środkach produkcji, jako też środkach komunikacyjnych i przewozowych oraz w urządzeniach biurowych, ulegnie przewaluatowaniu w zależności od czasu ich nabycia, drogą przemnożenia pierwotnych cen nabycia przez współczynniki, które ustali minister skarbu;

2) wartość papierów procentowych, oraz walut zagranicznych, jako też należności w tych walutach, obliczy się według przeciętnego kursu, względnie szacunku giełdowego na czerwiec 1923 r., a remanent (zapas) towarów, według cen obiegowych na 1 lipca 1923 r. Wychodząc z założenia, że w licznych przedsiębiorstwach zestawienie remanentu po dniu szym upływie czasu od dnia 1 lipca 1923 r., mogłoby natrafić na trudności, ministerjum skarbu zaleca zarządom powyższego rodzaju przedsiębiorstw, aby potrzebne zestawienia stanu czynnego i biernego według z dnia 1 lipca 1923 r. przygotowały już obecnie i ułatwiły sobie tym sposobem sporządzenie zeznań do podatku majątkowego, które winny być przedłożone właściwym Izbom skarbowym w nieprzekraczalnym terminie do 31 stycznia 1924 r.

P. ZINOWJEW O COFNIĘCIU POŻYCZKI FRANCUSKIEJ DLA POLSKI. Prezes sowietu petersburskiego, p. Zinowjew, przed paru dniami wygłosił na posiedzeniu komitetu sowietu mowę, w której zapowiedział między innemi rychłe zbliżenie polityczne i finansowe Rosji sowieckiej z Francją. Skutkiem zbliżenia tego, jak oświadczył p. Zinowjew, jest rzekome cofnięcie przez Francję pożyczki dla Polski, która, jak wiadomo, została już uchwalona przez parlament francuski.

WĘGIERSKO-FRANCUSKI BANK AKCYJNY. Z Budapesztu donoszą: Założono tu węgiersko-francuski bank akcyjny z kapitałem jednego miljarda koron węgierskich. Prezydentem banku wybrany został były premjer Hussar, wiceprezydentem Troismonts. Większość akcyj nabył węgiersko-amerykański bank akcyjny.

WYWÓZ OWOCÓW Z WĘGIER. Jak podają dzienniki, wartość owoców wywiezionych z okolicy Kecskemet, wynosi siedm i pół miljarda.

OBIEG BANKNOTÓW W CZECHOSŁOWACJI ZMNIEJSZYŁ SIĘ w ciągu tygodnia ubiegłego o 190 miljonów koron czeskich i wynosi obecnie 8479 miljonów koron.

NOWA LINJA POLSKA. „Gazeta Gdańska" donosi: Powstaje w Gdańsku i Poznaniu nowa linja polska pod firmą „Biały Orzeł". Nowe towarzystwo powstało przy poparciu Banku Związku Spółek Zarobkowych i Banku Kwilecki i Potocki i Ska. Nowa linja zakupiła już jeden okręt z Norwegji. Statek zakupiony ma 750 ton pojemności.

ZŁOTE OBLIGACJE KOLEJOWE W ROSJI. Komisarjat ludowy kolei żelaznych zamierza wydać w najbliższych tygodniach obligacje, opiewające na ruble złote, a mianowicie w wysokości jedno- trzy- i pięcio-rublowej. Obligacje te mają zadanie podwójne. Z jednej strony przez emisje ich komisarjat ludowy ma nadzieję zebrać kapitał, niezbędny dla naprawy i konserwowania kolei, z drugiej zaś stanowić one będą znaki płatnicze, które przyjmowane będą w kasach kolejowych i uchronią zarząd kolejowy od strat, wynikających z dewaluacji. Wszelkie taryfy ułożone będą w rublach złotych. Komisarjat ludowy będzie co 14 dni oznaczał współczynnik kursu tych obligacyj w stosunku do rubli papierowych (emisji 1923 r.).

MOŻLIWOŚCI EKSPORTOWE JUGOSŁAWJI. — Kongres izb handlowych stwierdził, iż Jugosławia jest w możności na skutek kwitnącego położenia gospodarstw rolnych eksportować rocznie do 35.000 wagonów zboża, 30000 wagonów owsa, oraz również znaczne ilości innych produktów rolnych.

Rozmaitości

DLACZEGO CZŁOWIEK TYJE? Ludzie tłuści i nadmiernie grubi rodzą się jak najęci, a nie stają się nimi przez obżarstwo lub brak ruchu. Takiego zdania jest dr C. B. Davenport, dyrektor stacji doświadczalnej ewolucji w Cold Springs Harbor w New Yorku. Według zapewnień uczonego lekarza, najpewniejszą drogą do stałego zachowania zgrabnej figury i powabnych ruchów ciała jest mieć szczupłych i zgrabnych rodziców. Wszystko jedno, co człowiek je i ile dziennie pochłania pokarmów. Jeżeli urodził się na szczupłego osobnika, szczupłym pozostanie przez całe życie. Kto natomiast urodził się na tłuściocha, choćby gimnastykował się aż do ostatnich granic, pozostanie grubasem. Jako przykład tego dr Davenport przytacza charakterystyczne cechy bydła rasy Aberdeen-Angus i rasy Jersey.

Pierwsza rasa krów zjada ogromne masy paszy i znakomicie nadaje się do tuczenia, podczas gdy rasa Jersey może zjadać, ile się jej żywnie podoba, a zawsze krowy, czy woły pozostaną małe i niewypasione. Zdolność organizmów zamieniania pokarmów na tłuszcz i gromadzenia go w całem ciele, jest dziedziczna, a nie nabytą w ciągu jednego okresu życia. Dr Davenport zbadał historję wielu rodzin ludzkich pod tym względem. Wśród tłustych rodzin spotkał nawet takie okazy, jak dwie córki tłustych rodziców, z których jedna ważyła 300, a druga 350 funtów. Przekonał się natomiast, że dzieci rodziców szczupłych nigdy prawie nie były otyłe. Może się zdarzyć, że szczupli rodzice mogą mieć wyjątkowo tłuste dzieci, ale jeżeli i ojciec i matka byli szczupłymi, dzieci ich nigdy nie będą tłuściochami.

REPERTUAR

—o—

TEATR MIEJSKI

(początek o godzinie 7½)

Środa: „Człowiek z budki suflera".
Czwartek: „Człowiek z budki suflera".

BAGATELA

(początek o godzinie 8-ej)

Środa: „Nieprzyjaciółka" (premjera).
Czwartek: „Nieprzyjaciółka".

OPERA I OPERETKA

(początek o godzinie 7½)

Środa: „Opowieści Hoffmanna" (występ **T. Łowczyńskiego i A. Okońskiego**).
Czwartek: „Bal maskowy" (występ **T. Łowczyńskiego i A. Okońskiego**).. — Po cenach zniżonych dla urzędników).

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: **Feliks Jabłoński.** Z Drukarni Ludowej w Krakowie.